

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyleti tagok és községi előjárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon

Egy példány 10 fillér.

Telefon

FELELŐS SZERKESZTŐ

Dr PÁL ERNŐ

ÜGYVÉD.

SZÉPIRODALMI FŐMUNKATÁRS: Fülel Sz. Lajos.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 15. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért, más hirdetések olcsó árszabás szerint. Nyílt-tér sora 1 K.

M. kir. postatakarékpénztári cheque-számla 10,489. szám.

Ausztria provinciája.

Néhai való jó Csanády Sándor 1867. ápr. 22-én tartott képviselőházi ülésén, gróf Andrássy miniszterelnöksége idejében ezeket mondta: „ahol és midőn a magyar nemzet törvényhozó testülete a koronás királyal együtt tanácskozik, feketesárga lobogó díszelge, mely lobogó látása engem azon meggyőződésre visz, hogy az az általános hit és meggyőződés, hogy Magyarország Ausztria provinciája.”

Azóta 37 év múlt el s ma a darabontok jóvoltából odajutottunk, hogy tényleg úgy tekintenek minket, mint Ausztria provinciáját. Bécsi körökben nyíltan beszélnek erről, sőt ellenségeink sem titkolják ama szándékukat, hogy Magyarországot lassan, de biztosan bekebelezzék. Most már nem a Csanády által emlegetett feketesárga lobogó s a véradó tulkövetelése, hanem a törvénytelen kormányzás, jog, törvénynek lábbal tiprása s az abszolutizmus közel bekövetkezése mutatják azt, hogy minket provinciává degradálni akarnak. Akkoriban 37 évvel ezelőtt Csanády Sándor csak abban látott sérelmet, hogy a királyi palotán feketesárga lobogó leng, ma azonban minden téren elnyomják jogainkat, az igazságot keresztre feszítik, csak hogy minket leigázzanak.

A sok törvénytíró intézkedések, a megyei harambaság garázdálkodásai után, legérezkenyebben sújtják alkotmányunkat a rideg, nyílt abszolutizmussal. Bécsi parancsszóra a megyék ellenállását megtörik, adót szednek, majd törvénytelenül megrendszabályozzák a sajtót. Csak a két nehátsvirágot: a szocialista és haladó-párti sajtót nem fogják bántani. Nekik ezentul is szabad lesz gyaláznia a nemzet vezéreit, magát a nemzetet, törvényeit és alkotmányát, a piszkos haladó sajtókukacok büntetlenül hazudozhatnak, rágalmazhatnak, az éjjeli bakter nem koboza el a sajtakaróts a cenzor argus szembe lesz hunyva kreaturáinak piszkolódásai előtt.

Azonban őrt áll a nemzet nagy egésze, a józan, becsületes magyar hazafiak erős tábora s az alkotmányt elsikkasztani, a nemzetet eltíporni nem fogja engedni.

Nem lesz meg a haladó koncleső bandának s a táborszernagy vigéctruppjának az az öröme,

hogy „Magyarország Bécs lábai előtt feküdjék”. Meg kell akadályozni minden erővel, hogy nemzetünket a bécsi hatalom átalakíthassa provinciává teljesen. Mert ha az 1723. t.-c. értelmében egy fejedelem alatt élünk s az uralkodó egységi kapocs köztünk létezik, de ez még nem involválja azt, hogy Ausztriának provinciájává váljunk. A reichsrathban régóta dívik az a téves felfogás, hogy ők jogot formálnak arra, hogy a magyar ügyekbe beleavatkozzanak, de a jog nem terjedhet tovább, minthogy p. o. nekünk is épp annyi jogunk lenne Csehország dolgaiba beleszólni. A mi összes alaptörvényeinknek az a határozottan kifejezett kívánsága, hogy Magyarország az osztrák örökös tartományoktól függetlenül, önállólag kormányoztassék, azonban 1867 óta az a ferde felfogás uralkodik, hogy a kormányzattal éppenséggel nem kell magát függetleníteni Bécs-től és minden egyes kérdés a bécsi köröktől tétetik függővé. Azt a hitet plántálták bele az uralkodóba 30 éven át s épp ezért csodálkozik nagyot a király, mikor látja, hogy a nemzetnek „kivánságai” is vannak, holott eddig csak kötelességei voltak, melyeknek engedelmeskedni tartozott. Így szaporodtak meg lassan az államjogi viszályok, a vitás felségjog is ebből fakadt. A bécsi körök mind mélyebbre ásták az űrt, mely államiságunk kidomborítását volna hivatva betölteni. Így fokozódik az ellenszenv Ausztria iránt s terjed az elégtelenség, mely ha hangosan nem is tört még ki, de elrejtve a szivekben lapang, rágódik.

Éveken át emelték a véradót, a közönséges kiadások az országot a tönk szélére juttatják, nem is számítva a félszázados osztrák államadósságnak ránk eső kvótáját, melyet mindhalálig fizetünk, loyálisak vagyunk az émelgősségig, mindezekért azzal fizetnek minket, hogy alkotmányunk, parlamentarizmusunk és törvényeink megsemmisítésével a darabontok által végig sújtanak rajtunk az abszolutizmus korbácsával.

Arra számítanak hogy végrevalahára Ausztria provinciája lesz ez a jó bolond magyar, ki 380 éven át életét és vérért áldozta fel lelketlen zsarnokainak. Azonban a nemzet erején megtörik a gonosz hatalom

minden erőszakos intézkedése, s a nemzet hálával fog gondolni arra a percre, mikor a zsarnokság megbukik, s megszabadul azoktól, kik pióca módjára élőködnek rajtuk.

Közelg március, már pirkad a szabadság és függetlenség hajnala.

K. Mártonffy Imre.

A politikai helyzetről.

Mi lesz?

Bizonyos immár, hogy az országgyűlést e hó 19-én feloszlatják, még pedig annélkül, hogy az új választásokat kitűnék. Ezzel bekövetkezik az a régóta emlegetett abszolutizmus, amelylyel mint valami mumussal a kis gyermekeket, úgy ijesztgették az országot már hónapok óta. Hogy menőyre törvénytelen ez a feloszlatás, azt magyarázni fölösleges mert minden magyar ember az őseitől örökölt alkotmányos érzéke utján mintegy ösztönszerűleg is megérzi, hogy nem jól van így, nem ez a törvényes eljárás s a magyar alkotmány ilyen császármetszéseket meg nem tűr. A törvénytelen ki-észelői, a királyi tanácsadói, azaz igyekeztek az agg uralkodót megtevesztetni, hogy az 1867. évi 10. t.-c. szerint az országgyűlés feloszlatása csak akkor volna törvénytelen, ha oly időben történt volna, hogy az országgyűlés a jövő évi költségvetést már nem tárgyalhatná. Ámde most, ha kilenc hónapig nem hívják össze az országgyűlést, még mindig marad idő a jövő évi költségvetés megállapítására. De hát a múlt évi költségvetés? Hiszen az sincs meg! S a törvényhozó föltételezte, hogy az évi költségvetés minden évben rendszeren elkészül. Ha tehát a jövő évi költségvetés hiánya akadályozza az országgyűlés feloszlatásának, még inkább akadályozza a jelen és a múlt évi költségvetés hiánya.

Ezzel azonban a darabontok nem törődnek, hanem tovább folytatják végzetes munkájukat, melynek eredménye a dinasztia mindenestire károsabb lesz, mint a nemzetre.

Királyi biztosokat neveztetnek, ki azzal veretik szét az országgyűlést, hogy azután szabadon és ellenőrizetlenül garázdálkodhassanak. Ép úgy, mint 1848-ban. Akkor Lambergnek hívták azt az elvetemült embert, aki vállalkozott egy ország megölésére, most pedig Nyiri Sándornak.

Akkor agyonverték a királyi biztost, ma nyugodtan, törvényeiben és igazságában rendületlenül bizva néz a nemzet a közelgő események elé. El van határozva a legnyugod-

tabb, a legkitartóbb ellenállásra, mert tudja, hogy erős vára neki a törvény.

Mikor az eddigi burkolt abszolutizmus levetette azt a vékonyka álarcot is, melyet eddig viselt, utolsó ütőkártyáját játszotta ki a nemzet ellen. Ennél több nem jöhet. Ha nyugodtan végét várjuk az abszolutizmus éjszakájának, nemsokára megérjük a szabadság s a nemzeti jogok diadalának hajnalpirkadását.

p. e.

Székelyek bajai.

A háromszékvármegyei papolci közbirtokosság nevében Bede Károly elnök, Hajdu József és Kelemen P. István tagok aláírásával vettük ezt a közleményt, melyet egyelőre minden kommentár nélkül közre adunk, felhiva arra az illetékes hatóságok és testületek figyelmét.

Háromszék- és Csikvármegyék lakosságának túlnyomó része egészen az utóbbi időkig ösvenyveserdei termékeinek értékesítéséből, ásványvizeiből és az állattenyésztésből tartotta fenn magát.

Azonban időközben megalkottattott a birtokrendezési, később az erdő-törvény s midőn ezek életbe léptek, azokat nyomon követte a székelyföldi közlekedési vasúthálózat, a vállalkozások által létesített faipargyárakkal a pénz uralma.

Ily uton jutott be Papolc községébe mint szolid fakereskedő Diósi Ig fia Lajos cég Nagyváradról, megvásárolván a papolci volt földesurak aludialis és urberi jogon a közhelyekből illető minden járandóságait. E megvásárolt jogok alapján a folyamatban levő arányosítási eljárás rendén e kereskedő egy meg szohdabb társával kipuhatoltatta azt, hogy az erdő fenyves része mekkora területen értékesebb s felhasználva mindama körülményeket, amik által csak e község lakosságára hatni tudtak, azt az ajánlatot tették, hogy nekik a talaj nem kell, csak a székely birtokosság engedje át mintegy 4000 kat. hold értékes fenyves erdő faanyagát kereskedelmileg leendő kihasználásra ők viszontszolgáltatkepp lemondanak minden további igényeikről és emellett kötelezik magukat Papolc községében gőzfűrészgárat építeni, a községi lakosság által fuvaroztatni le az átengedett terület összes kereskedelmi faanyagát tisztességes fuvardíj ellenében és ezáltal a községi lakosoknak tizenöt évig oly pénzkeresetet nyújtani, amely által a szőbanforgó erdőterület faanyaga kárta/annitani fog.

S mi történik?

E szolid fakereskedő az adott szövegre kötelező szentségét éppen semmibe nem véve, a múlt évben a barátságos pályaudvar szomszédságában épített gőzfűrészgárat, felvéve a Bihar megyei kereskedelmi és hitelbanknál a papolci közbirtokosságtól kapott erdőterületre jelzálogi bekebelezés mellett a papolci 107. számú telekjegyzőkönyv igazolása szerint 500.000 korona kölcsönt. — A barátságos területen levő gőzfűrészgártól a barátságos, papolci és zágoni mezőterületen át, csaknem mindenütt párhuzamosan a vicinális községi közlekedési úttal, és innen a zágoni területen lévő magánerdőségeken és a papolci területen át 34 kilométer hosszban magán jellegű iparvasút építését kezdte meg minden további engedély nélkül, nem riadva vissza ha a nyomjelzés odavezetett a községek mellett a magán temetők széthányásától és sirboltok fel törésétől sem.

Amidőn azonban látta, hogy a nép félrevezetésével, lefizetésével nem boldogult, dacára annak, hogy a kihasználható erdőkből jöminőségű és a falefuvarozásra alkalmas hat méter széles közlekedési út vezet gvárjág két irányban is, az erdőterület 178—180. §§-ra támaszkodva az erdőterületen, a mezőterületen pedig oly haszonbéri szerződésekre, amelyek tiltott módon jöttek létre és amelyek eléggé jellemzik az eljárását magát — a pénz hatalmára támaszkodva — a vármegye közgazgatási bizottsága útján fa- illetve erdei termékek átszállítására iparvasút építése végett folyamodott engedélyért.

A hatóságtól az engedélyt sikerült bizonyos feltételek mellett, miután a papolci közbirtokosság, mint terület alúrügyek alatt a tárgyaláson meg nem hallgattatott, kieszközölni. Eltekintve attól, hogy a közigazgatási bíróság az alsó foku hatóság határozatát megváltoztattassa az iparvasútépítést kormányhatósági engedélytől tette függővé: a vasútépítést minden vonalon megkezdte, köz- és magánvagyonot megrongált és örök időkre használhatatlenné tett, szép fenyes er-

dőket önhatalmulag letarolt, mindaddig, míg a lakosság ellenszenvét nekik erélyes fellépésével be nem tiltotta.

Tehát a szolid kereskedő szerződéses párosult minden törvénytelen eszközt felhasznált, hogy a vidék lakosságát minden keresetétől megfosztva, az összekely népnek a vándorbotot nyomja kezébe.

De mindez nem elég... Noha a már jelzett birói egyezség szerint csak a kereskedelmi felhasználandó faanyag az ő tulajdona s ő meg is feltétlen erdőterületen tarvágást eszközöltetett; noha munkáit nem ellenőrzi a tűzvétségben és megengedi, hogy az erdőben tüzet tegyenek és oltatlan otthagyták, mi által már jelentékeny területen erdőégetéseket okoztak, mindezekért nem Diósi Ig. fia Lajos fakereskedő cég, hanem az elsőfoku hatóság szerint a közbirtokosság a hibás.

De sőt e közbirtokosság tízeöt évig eltiltatott 4000 kat hold közlegelővé minősített erdőlegelő legeltetési jogától és így nemcsak a fahasználatról, de az állattenyésztéstől is megfosztott községünk...

De a közseg közbirtokossága ma már oly adatok birtokában van, a mely Diósi Ig. fia Lajos urat jelzáloghitelre alapított vállalatával a megindítandó kártérítési keresetek kapcsán jobbhazába küldi.

Ilyen és ehhez hasonló műveletek mellett nem mondható, hogy a székely nép talpra állításának gazdasági munkája fenyesen haladna előre akkor, amidőn ezen gyárparvállalatok tisztviselői között alig akad vagy egy székely ember és a gyár munkásai és napszamosai tulajdoni részben tótok, olaszok és rusznjakok.

Homoród-fürdő érdekében.

(Füredi élet fagyos télben.)

Talán a borzról vagy a medvéről mondják, hogy február elején, az első verőfényes napsugár hatása alatt, ki szokott jönni odujából és szétneézve, megéri ugyan a tavasz közelését, de azért még egyszer ismét

visszavonul és tovább alszik; nyugodtan várva az ébredés idejét, a szabadulás óráját.

Mi is egy pillantást vetve a jövőbe és úgy képzelve, mintha közelednék a fürdőévad: elgondolkoztunk azon, hogy mi módon lehetne a mi kedves és kies, kiválóan helyi érdekű Homoródfürdőkön az egyhangú fürdőéletet nagyobb költségek és befektetés nélkül is, vonzóbbá, élénkebbé és változatosabbá tenni; erre vonatkozó véleményünket a következőkben foglaljuk össze:

1. Örvedetes és megnyugtató az a szándék, hogy a fürdőtulajdonos község még ez évben, a Gál-fele villán alul szép és tágas új épületet emeltet, ahol sok vendégszoba és a vendéglő is lesz.

2. Igen helyes az is, hogy már a múlt nyáron megalakult az az állandó jellegű szervező nagy bizottság, a melynek a villatulajdonosok mind tagjai; mert így remélni lehet, hogy azon bizottság derék tagjai — saját jól felfogott érdekükben is — minden hiányt figyelemre méltatva, időről időre illetékes helyen elő fogják terjeszteni javaslataikat és ez által a fokozatos fejlődésnek útját mindig nyitva tartják.

3. Az is igen helyes intézkedés és örvedetes haladás, hogy ezután a kenyér, hús és más élelmi cikkek elárúsítása nem lesz korlátozva és így a fürdőközönség nem lesz a vendéglős egyedáruskodásának és szeélyének kiszolgáltatva.

4. Ezeken kívül azonban óhajtanánk, hogy évenként a fürdő-évad kezdetén alakítsanak még legalább két szűkebb körű bizottságot, amelyek közül egyik kirándulásokot, a másik multságokat, szórakoztató időtöltéseket volna hivatva rendezni.

Ugyanis az ilyen kisebb fürdőkön a közönség föltétlenül egymásra van utalva és mint egy nagy család kellene, hogy éljen.

Ezen bizottságoknak tagjai, sőt mozgató közegei az állandóan ott tartózkodó fürdőigazgató és fürdőorvos lennének; de — amint a mi szomorú tapasztalatunk igazolta és amint a dolog természetében rejlik — nem szerencsés gondolat és nem is helyes, hogy a fürdőorvos le-

gyen fürdőigazgató is. Tehát azt a két állást, ha csak lehet, jó lesz egymástól elválasztani.

Gondolatunk szerint évadonként legalább 3 társas kirándulást és 3 multságot lehetne és kellene is tartani, még pedig:

a) Évad kezdetén, amikor már a vendégek zöme összegyűlt, lehetne egy felnapos is merkedő kirándulást tartani, csak ott a közelben, az Ilona-forrás mellett, vagy a Flóra-(Illés) villa fölötti levő tisztás helyen, de oda aztán már június 2-dik felében, vagy még előbb is, kellő mennyiségű (8—10) asztalokat és hátszékű üléseket kellene állítani, elég széles és legalább felső lapján gyulalt deszkákból és megtartva az arányos és kellő magassági, szélességi és távolsági méreteket is.

b) A második, már nagyobb (egy napos) kirándulást július második felében lehetne megtartani és pedig Lobogó-fürdőre. Királyba vagy az Almási-barlanghoz stb.

c) Végül a harmadik és legnagyobb (két napos) társas kirándulás történetnék augusztus első felében Hargitára, Csicsói vagy Tusnád-fürdőre.

Ezeket kivül halászó vagy rákfogó kisebb csoportos kirándulást minden derült napon lehetne tartani.

d) A három estély közül az első július első felében kellene tartani és a mennyiben Homoródfürdőkön sok gyermek szokott lenni, ez lehetne gyermek-multság, szavalattal, énekel, zenével, esetleg színelőadással és táncal.

e) Ugyanilyen lehetne a második július második felében és a harmadik augusztus első felében; de ezek már a felnőttek számára.

f) Ezek mellett lehetne hetenkint legalább 1—2 ízben a délutáni zene alatt tombola-játékot rendezni, amire nézve az ott tartózkodó kereskedőknek kellene maga részére és érdekében, az egész évadra szóló engedélyt eszközölni.

Ugyancsak a délutáni zene alatt a sétatéren hetenkint 1—2 ízben négyest és más fűzér-táncot, kiváltképpen pedig társas játékokat kellene rendezni. Ilyen szabadban rendezhető játékok volnának a „Bokrétás

A „SZÉKELY-UDVARHELY“ TÁRCÁJA.

A székelyek reáltörténete 1562—1691-ig.

Irta: Connert János, ford. Balásy Dénes.

(12. folytatás.)

„A bünösöket és gonzsztvevőket, akiket a törvény szerint nyilvános ítéletmondás sújtól... joguk van halállal büntetni és nem szabad azokat trafikálva szabadon bocsátani, csupán a fejedelem kegyelméből.“ „Tolvajok, gyilkosok, latrok, paráznák, házasságtörők, esküszegők, üldözöttek, livida membra, gerantium bírságpénzeiből kapja a királybíró Maros, Udvarhely, Aranyos, Csik, Gyergyó, Kézdi és Orbai székekben az értéknek felét, minden más büntetéspénzből szintannyit 1 forintig és ettől feljebb.“ A neki járó bírságpénzt a negyedbíróval együtt szedheti be, de egyedül is, ha esetleg vonakodnék. Minden községben tisztességesen kell őt fogadni, de éljen ő saját költségén és senkire se szálljon.“

„A sőtől és a sótuvarozásból eredő bírságpénzek régi szokás szerint egyedül őt illetik.“

„Ha netalán valamely igazságszolgáltatást követne el, akkor neki, mint a vármegyei főispánnak, abban a székben kell igazságot szolgál-

tatni, ahol azt elkövette; bármelyik fél azonban felelbezzet ő szent felségéhez.“³⁵ Kétségtelen ezekből, hogy a fejedelem a királybírókat a többi széki tisztviselő fölé tenni s nekik a vármegyei főispánokéhoz hasonló állást akart adni. A bírságpénzek teljes felét nekik szánja, míg a többi széki tisztek együtt csak a másik felét kaphatják. Így kerül a széki kapitány a második sorba. Fejedelmi hivatalnok lép az ő helyére, mely állapot annál megalázóbb, mert ezzel a székelyek szabadságán igen súlyos csorba esett. Korábban a zabolai gyűlésen ugyanis a széki tisztek igazságtalanságai fejedelmi ellenőrző hivatalnok felállítását sürgették, provokálták s most ime! e hivatalnok az összes széki tisztviselő fölé helyeztetik. A széki jogokból való ez a mélyebb elárkólás, annál figyelemreméltóbb, mert két évvel később a két első rend ennek dacára is nem vett részt a lázadásban. Ennek oka nyilván az, hogy ezek a rendszabályok anyagi tekintetben nem a két első rend nagyobb tömegét károsították meg, hanem szám szerint csak egy kisebb részt, azaz az „officia primipilatus“ tulajdonosait azokat, akiknek örökölés szerint előjoguk volt kapitányi vagy dullói állásra.

A lázadás leverése után elhatározza a segesvári országgyűlés, hogy a királybírók, szolgabírók és esküdték az összes székekben 15 nap törvényt napot üljenek, mikoris a királybírók azon vagy mind a ketten, vagy legalább az egyik, jelen lenni tartoznak. E szerint mindegyik székben két királybíró volt ebben az időben.

A következő időkben egy vagy több szék főkirálybírói hivatala igen gyakran együtt jár az udvarhelyi vagy várhegyi várkapitánysággal. 1567-ben a szék kapitánya és Székelytámadt várkapitánya, egyszersmind Maros, Udvarhely és Csik-Gyergyó királybírója.³⁶ 1569.³⁷ 1570-ben³⁸ Csik-Gyergyónak önálló királybírója van. 1571-ben Udvarhelyszéken két királybíró találunk.³⁹ Csik-Gyergyó és Kászonban már csak egyet, ugyszintén 1577., 1580-ban Udvarhelyt,⁴¹ 1579-ben Maroszáéken,⁴² 1597-ben Csik-Gyergyó-Kászonban⁴³ szintén csak egyet. 1578., 1582. és 1583-ban a várhegyi várkapitány három székek a főkirálybírója⁴⁴ és az udvarhelyi várkapitány Csik-Gyergyó-Kászonnak,⁴⁵ 1585. és 1590-ben Maros- és Udvarhelyszéknek⁴⁶ stb. királybírója.

E hivataloknak az egész száradon át egy kézbe tételét gyakran látjuk,

míg ugyanazon székben időnként két királybíró is van kinevezve.

Azt bizonyítja e körülmény, hogy a királybírói tisztség a század végéig királyi hivatal volt. Adatok is vannak a fejedelem által történt kinevezésekre. Pl. 1571-ben megparancsolja Báthori István a székeknek, hogy engedelmesskedjenek az általa saját belátása szerint teljhatalommal, addig, ameddig neki tetszik, kinevezett királybíróknak. Ezek az esküt neki tegyék le stb.⁴⁷

1597-ben Báthori Zsigmond Csik-Gyergyó-Kászon királybírójának teljes hivatali hatalommal Lázár Farkast nevezi ki, addig, ameddig neki tetszeni fog. Lázár tartozik az esküt letenni, a fejedelem parancsait végrehajtani, az adót beszedni, oltalmazni mindenkit jogaiban és szabadságában s minden egyéb hivatali teendőket pontosan elvégezni.⁴⁸ Báthori Zsigmond 1601-iki szabadalomlevelében a királybíró nem is említi, miből világos, hogy ő is fentartotta a fejedelemnek kinevezési jogát, s tényleg a XVII. század első harmadában a királybírókat a fejedelem nevezi ki.

(Folyt. köv.)

kalapom"; „Narancs hullatás" és „lapdaszedő" versenyek.

g) Zongoráról már a múlt évadban történt gondoskodás, habár elkésve is és ez igen helyes intézkedés, amit éppen azért továbbra is fenn kellene tartani.

A meglevő tennis- és golyópályákon kívül ezek a szórakoztató időtöltések volnának a legszükségesebbek és a legkönnyebben megvalósíthatók.

(Vége köv.)

EGYHÁZI ÉLET.

Szent Antal estély. A legutóbbi Szent Antal estély február hó 6-án volt a közönség nagy részvételével. Lakatos Vilma kedves szavata után Bartos Teréz énekelt nagy hatással. Harmoniumon kíséerte Szabó Antal kántor. Majd Fazakas Gáspár gimn. tanár olvastott fel a Szent Antal kultusz keletkezése, s elterjedéséről s annak két fő alkotórészéről: u. m. az áhitat - gyakorlatról és a keresztény jótékonyágáról. A műsor fény pontját Florián Margit szavolata képezte. Arany J. „Rachel siralma" c. költeményét adta elő Kónya János és zenekara kísérete mellett. A közönség zajos tetszéssel fejezte ki köszönetét. Végül szemlér Károly „Az ezüst fátyol" c. legendát szavaltta el sikerrel. Mire a szokásos Mária énekkel véget ért az estély, melyet Tamás Erzsébet és Péter Róza rendeztek. A következő estély folyó hó 20-án (kedden) 7 órakor tartatik meg a következő műsossal: 1., Ének Szent Antalhoz. 2., Szavalt Baranyai Margit. 3., Énekel Baku Katalin, hegedűn kísérik Dózsa Imre, Molnár József és Venetianer Antal. 4., Felolvas Dr Kovácsy Albert. Zenedarabokat játszik Ampovics Béla és zenekara. 5., Szavalt Jánosy Béla tanár. 6., Ének Szűz Máriához. Rendezik Dobay Erzsébet és Etelka.

KÜLÖNFÉLÉK.

Vizsgálóbíró a „Székely-Udvarhely" szerkesztőségében. A sajtószabadság furcsa állapotba kezdett jutni. Napról-napra kijut egyik-másik függetlenségi lapnak a hivatalos látogatás. Tegnap reggel mi hozzánk is bekopogtattak a törvény emberei Stefáni Elek, a marosvásárhelyi kir. főügyesség mellett működő vizsgálóbíró 1231—1906. bft. számú megkeresésével, hogy a „Székely-Udvarhely" folyó évi február 4-én megjelent 10. számában Barabás Béla országgyűlési képviselő tollából „Mindent áldozni nem szabad" címmel közölt vezércikkely kéziratát lefoglalják. A hivatalos eljárást maga Dr Göllner Béla helybeli kir. törvényszéki vizsgálóbíró teljesítette Zayzon Kálmán joggyakornokkal. A királysértés gyanújában álló vezércikkely kéziratát a vizsgálóbíró lefoglalta és az eljárástól jegyzőkönyvet vettek fel.

Gróf Mikes udvarhelyi plebános. Zagoni gróf Mikes János gyergyóalfalvi plebánost az erdélyi róm. k. státus igazgatóválasztmánya a Jung-Cseke Lajos apát nyugalomba vonulásával megüresedett helyre székelyudvarhelyi plebánosnak választotta és ezt Gróf Majláth püspök

megerősítette. A történelmi nevezetességű zagoni gróf Mikes családnak egy igen derék és nagyra hivatott tagja vonul betehát nemsokára székely anyavárosunk falai közé, hogy itt a békét, szeretetet és Istenfélelmet hirdesse, nemes emberbaráti szeretetével mintaképül szolgáljon híveinek s városunk társadalmának. Ezen a téren szíves készséggel üdvözljük a nemes grófot, akinek elődei közül való volt II. Rákóczi Ferenc fejedelem hű kísérelője Mikes Kelemen. Bizunk a Mikesektől örökölt rendíthetetlen hazafiságában, a melyre most országszerte, de különösen nálunk oly nagy szükség van...

Házasság. Ugron Gábor országgyűlési képviselő és neje Knöpfler Mária örömmel tudatják fiuknak Gábornak, Szalay Livia stb. alapítványi hölgygel, Szalay Imre a Magyar Nemzeti Múzeum igazgatója és néhai neje Trefort Mária leányával f. hó 19-én törtéendő házasság egybekelését.

Romlott erkölcsök. Mióta a székely lányok is vándorolni kezdtek s a szélrózsa minden irányából hozzák haza az idegen, valamikor a Székelyföldön hirből sem hallott „tudományokat", azóta egészen más irányt vettek idehaza is a közerkölcsök. Alig 16 éves leányosokkák és legénykéek 24 évesek érezik magukat s iszonyu pusztítás történik egyes faluk közkerkölcsében. A gondteljes aggodalmak közé került szülők pedig szégyenpirral borított arccal és könyes szemekkel panaszzolják a közerkölcs romlottságát. Itthon kell tartani a székelyt. Bűnös dolgot végez, aki elmozdítja nyomorúságban is ezer évig megelégedett életmódjából. Székely-anyák és apák! Ne engedjétek el a Székelyföldről gyermekeiteket. Ne kapkodjatok a nagy bér után, mert az elvesztett erkölcsöt aranyon sem lehet visszavásárolni.

A császári biztos furfangja. Ugron János megyefőnök ur furfangos személy, de ötlet Gálffy Estók a jegyzők potrohos elnöke ilyesmikben is lefőzi A mostani megyefőnököt annak idején, mikor Bánffy—Haller kormányzása volt felszinen senki sem tudta olyan teletüdőből gyalázni és szidalmazni, mint a főnt megnevezett fenyédi basa. Most azonban változtak az idők és változott Estók ur széles ábrázata is. Ma a megyefőnöknek nem a bögzői bakter, sem pedig az udvarhelyi sintér a legalázatosabb és készséges szolgálója, hanem nyakig láb Estók, a fenyédi „atyaúristók", aki pénteken délután a császári biztos székelyekből álló küldöttségét vitte Budapestre, hogy a darabont-kormányt az abszolutizmus hajnalán üdvözöljék a vármegye (!) nevében. Szombathelyi főkapitány összes rendőreivel kivonult az állomáshoz a szomorú alakok testi épességének megoltalmazására. Azonban mindenki csak szánakozással tekintett a „haladó" utasokra, kiket az azal ámitottak el, hogy az erdőtörvény megváltoztatását kérelmezik majd a törvénytelen kormánytól. Holott tulajdonképen az oly csufosan járt szolnoki küldöttség szomorú szerepére vállalkoztak.

Találkozás az Otthonban. A helybeli kereskedők és kereskedő-

ifjak kellemes Otthona pénteken este vidám társaságot fogadott magába. Kereskedőink nagyobb része feleségével és családtagjaival jelent meg az első ilyen találkozáson, melynek célja a társas érintkezés, az együvé tartozandóság ápolása és ezáltal az egyetértés, emberbaráti érzés nemesítése. Sándorki zenekara játszott s kedélyes társalgás mellett, valóságos otthonias fesztelenséggel telt az idő a késő éjjeli órákig. Nézetünk és többek véleménye szerint — igen célszerű volna, ha vásár- és ünnepnapokon délután 4—5 órakor kezdődőleg rendeztetnénk hasonló összejöveteleket. A hölgyeknek is állandó társalgási körök lenne; gyakrabban és minél többen találkozhatnának az Otthonban, amely ilyen formán csakugyan otthonná lenne. Egyet még kérésztül lehetne talán vinni: a kártyázást mindenféle formában teljesen eltiltani. Ezer és ezer más szorakoztató időtöltést szerezhetünk magunknak. Vagy pedig ha valaki kártyázni akar, az is megengedhető olyan formán, hogy az egész nyeresége utolsó fillérig az Otthon javára adományoztassék. Ezt a módot ajánljuk az összes egyesületeknek, ahol kártyázni szoktak...

Elöléptetés. Az igazságügyminiszterium ügyvivője Gyertyánosy Károly helybeli telekkönyvezőt jól megérdemelt előléptetésben részesítette. A IX. fizetési oszt. harmadik fokozatába nevezte ki.

Politikai kullancsok mindig voltak hazánkban, de olyan mértékben, mint most, talán soha sem léptek el az ország testét és oly impertinens módon nem ették bele magukat abban, mint a jelenkor poloskái. Mult vasárnap közöltük a békesi Kresmarik nevű politikai kullancs kérészes kidobását és mostanra ismét került egy hasonló eset. Ezuttal Szabó Mihály hontmegyei császári biztos itélte ki az ipolysági kir. járásbírósa a főispáni helyiségekben. Dr Fekete Imre kir. aljárásbíró erre vonatkozólag a következő ítéletet hirdette ki: „Alperesek kötelesek tizenöt napon belül végrehajtás terhe alatt, felebezésre való tekintet nélkül, a Hont vármegyei tulajdonát képező vármegyei házban levő általuk elfoglalt összes helyiségeket, ideértve a főispáni hivatalos szobát, felperes birtokába és használatába visszabocsátani és 30 K 30 f perkoltséget felperesnek megfizetni. Az ítélet csak birtokon kívül felebezhető meg." Nálunk azonban természetesen találják, hogy a császári biztos a gyűléseken mindenki-vel — azokkal is, kik nem tartják szerencsésüknek — végig paroláz; dözsöl a nagy békében és kérkedik erőszakolt népszerűségével. Majd meglátjuk azt a híres bizalmat, hogyan fest — abszolutizmusban...

Nőegyleti fillérestély. A febr. 21-iki fillérestélyen énekel Tompa Ilonka, monologot ad elő Lányi Andor, szavalnak Péter Gábor, Simon András, Gönczi Lajos, Nagy Károly és Farkas József.

Fillérestély. A polgári önképzőkör holnapi fillérestélyét Szolga Rózsa és Tamás Ilonka rendezik. Baranyai Margit énekel, Jakab Etel monologot ad elő, Nuszbaum Hermin cimbalomszólót játszik, ifj. Bartók István szaval és Nagy Kamil felolvas.

Közgyűlés. A székelyudvarhelyi ev. ref. egyházközség képvisellete ma a szokott helyen d. e. 11 órakor közgyűlést tart. Tárty: Lelkészi évi jelentése. 2. Költségvetés megvizsgálása. 3. Presbiterek választása.

Az oláhfalvi követ szavata. Mióta Daniel Gábor kegyelmes ur, az udvarhelyi „szabadelvék" (Hiszen átvedlettek haladókka! Szedőgyerek) díszes elnöke oláhfalvi követ

lett, azóta még a kerület neve is elváltozott Szentegyházfalura. De megváltozott a választó polgárság gondolkozása is, sőt akkor sem a többség bizalmából kapott lex-Daniel ur mandátumot, hanem Károly anyakönyves és fokortés ur raffinerájából. Azonban most nem erről van szó. Az excellenciás ur legkisebb gondja is nagyobb annál, hogy választó közönségével s annak ügyes-bajos dolgaival törődjek. E nélkül is megkapja a képviselői járandóságokat. Sokkal fontosabb a közvetítés, melynek sikeréről jó eleve szavatol. Az erdélyi szász egyetem mintegy 21 ezer hold erdőt úgy suttymban szeretett volna eladni, nyilvános árverés hirdetése nélkül. Ezt pedig még Kristóffy belügyvivő sem engedélyezte. Noha — a Nap értesítése szerint — Daniel Gábor kegyelmes ur szavatoságot vállalt érte, hogy a darabont-kormány mindent jóváhagy, amit ő, aki ennek a kormánynak is bizalmasa, megbeszél. Az erdőt a Groedel-cég akarná megvásárolni. A kudarc után tanakodni kezdtek, hogy a kővér falatot valamiképp mégis megmentsek s elhatározták, hogy meghirdetik ugyan az árverést, de az még sem lesz nyilvános, mert valamelyik kevésbé olvasott lapban fogják közzétenni s azt hiszik, hogy az árverés idején ezzel eltitkolhatják a konkurrenciát elől. Akár csak Dr Damokos Andor alispán ur volna Székelyudvarhelyt, aki szintén szokott árlejtést hirdetni, de csak — gondolatban...

Nőegyesületünk hushagyókeddi jelmezestélye iránt mutatkozó általános érdeklődésből azt lehet következtetni, hogy az fényesen sikerül. Már eddig is sokan bejelentették, hogy jelmezben lesznek; de óhajtható, hogy álarcosok is minél többen legyenek. Ha jól értesülünk, különféle társasfelvonulásról is gondoskodnak. Az érdeklődők tájékoztatása végett tudomásra hozzuk, hogy jelmezeket készít és kölcsönad jutányos árban, Vermesféle jelmezvállalat (Budapest, Károly-körut 9. sz.) Árjegyzéket is küld ingyen és bérmentve.

Az éhező tanítók. Több tanító fordult szerkesztőségünkhöz azzal a panasszal, hogy az államsegélyt nem kapják már hónapok óta. Ki is gondolna a szegény, nélkülözhető tanítókra? A darabont-kormány? Az alkotmánytípussal és a haladók csordájának hízalásával van elfoglalva. A tanfelügyelő? Azt elfoglalják most a haladópárti újság szerkesztésének a gondjai, meg — a törvénymagyarázat... Nem tudjuk, vajjon van-e a tanfelügyelő urnak ebben az ügyben megállapodott véleménye, csak azt látjuk, hogy ezuttal, bizonyára kivételesen, nem Piklerrel tart, hanem — Fejérváryval... Azt azonban egészen bizonyosan tudjuk, hogy a szegény tanítók hasztalan várják az őket jogosan megillető államsegélyt, o helyett pontosan kapják a — „Székely Ujság" ot. Valamit tehát kapnak. Nem illő dolog tehát, ha a tanítók éhező gyomruk korgását panaszos szavakba formálják és így akarják azt a tanfelügyelő ur tudomására hozni. Mert láthatják, hogy gondja van rájuk. De meg ugyis másképp magyarázná gyomruk panaszhangját, például a haladók metódusa szerint... A tanfelügyelő ur ugyanis igen helyesen úgy vélekedik, hogy a ki éhes, az egyék, ha nincs miből, akkor le kell fokozni a fölesigáztott étvágyat, erre pedig igen alkalmas

expediens a — „Székely Ujság”... Aki azt olvassa, annak csakhamar elmege az étvágya, a ki pedig még az „Udvarhelyi Híradó”-t is használja, annak vissza se jön többé... Minek akkor államsegély a tanítónak. Azok a szegény páriák pedig, a kik nem kapnak tanítói működésükért fizetést, kénytelenek lesznek koplalni tovább, vagy más foglalkozás után nézni. Igy kívánja ezt a darabont kormány, mely a szegény tanítóktól vonja meg a falatot, hogy ki tudja elégiteni azt a kétes egzisztenciájú szemét népet, mely szolgálatába szegődött. De mit csináljanak a tanítók? Hiszen élniök csak kell valahogy? Nem tudná a tanfelügyelő ur ezeket az érdemes embereket is valami állásba segíteni?... Jó lenne akár — könyvelői állás is nekik... ha már pénz-tárnok mindenik nem is lehet. Mindent elfogadnának, mert — éheznek, csupán a „Székely Ujság”-gal pedig nem elégedhetnek meg, ha mindjárt a tanfelügyelő ur szerkeszti is...

— **Szolgabíró házassága** Tamás Péter oklándi szolgabíró tegnap délután esküdött örök hűséget Bencze Vilmának, Bencze Dénes nyug. szolgabíró leányának Homoródszentpálon.

— **Fillérestély.** A Nőgyesület febr. 14-iki fillérestélye szép és nagy közönség előtt jól sikerült. Rend Aurél nem elég hálás darabot szépen fuvolázott. Dénes János zenekíséretes szavalattal, Székely L. pedig énekekkel aratott közönséget. A zenekíséret is bevált. Papp Irma rendező — a közömbajtnak engedve — soron kívül gyönyörködtetett kellemesen csengő énekével. A bevétel m. e. 18 korona volt. A legközelebbi fillérestély március első szerdáján lesz.

— **A székely iparkamara** ez évi első ülését kedden Tauszik elnök vezetésével tartotta meg Marosvásárhelyen. Az ipari munkások jutalmazására alapított ösztöndíjakat Szatmári Lajos nyomdászsegéd (Marosvásárhely), Ösz Pál kőtelgyártósegéd (Szászrégen), Pollák János posztószövőseged (Sepsiszentgyörgy) és Lőrincz Vilmos cipészsegéd (Gyergyóditró) nyerték el. Sz. Szakáts Péter a bukaresti kiállítás rendezőbizottságában a székely ipar számára megfelelő hely biztosítását sürgeti, hogy kedvezőbb vámviszony esetén a kivitel útját egyengesse. A közös hadsereg lábbeli szükségletéből 4977 pár készítését bízták székelyföldi kiskiparosokra. Az „Országos Közlekedési Tanács”-ban a kamarát Tauszik elnök fogja képviselni. Vajha az igazi székely vasút ügyét felszínre hozná ott a kir. tanácsos elnök ur és elmondaná azokat a mizeriákat, melyeket Borszéký Soma: „Székely vasutat a székelységnek” című könyvében oly nagy ügybuzgalommal és áldozatkészséggel nyilvánosságra hozott! A székely ipar fellendítésére annyiszor és legujabban is tervbe vett „nagyszabású akció” támogatóját, köteleességszerűleg, de az ügyhöz méltó lelkesedéssel fogadta a kamara. Bizottságot küldött ki mely a részletes munkalapot előkészítse. A kereskedelemügyi miniszterium Varga Elek szövérdi kovács, Oleinek Ede szászrégeni és Tellman Imre székelykereszturi cipész, ugyancsak Salamon Kálmán műfaragómesternek (Székelykeresztur), Mara József szászrégeni timár iparosnak, valamint a marosvásárhelyi Klotild leányárvaház és az ottani ipari hitelszövetkezet részére gépeket s munkaeszközöket adományozott. Elfogadta az ülés a kamara múlt évi zárszámadását és a husdrágaság

megszüntetése tárgyában felirt a kereskedelmi kormányhoz. Az András József, Demeter Ferenc és Demeter Zsigmond korondi fazekasiparosok állami támogatása tárgyában tett elnöki intézkedéseket, melynek kapcsán 970 K pénzsegélyt kaptak, jóváhagyó tudomásul vették.

— **Kinlódás és szenvedés** jut annak osztályrészül, ki nem elég figyelmes arra, hogy egészségét megővje s ha már megbetegedett, hogy a biztos orvosságot megtalálja. Ezer és ezer ember küldött halás közszőnő levelet azért, mert kincs csusz és köszvényes bajából oly könnyen gyógyult meg a Zoltán féle kenőcs használata által, mely kenőcs üvegenként 2 koronáért kapható a Zoltán-féle gyógyszerárakban Budapesten V. Szabadságtér s ezt jó tudni mindenkinek, ki testében szagatást s csontjaiban hasogatást érez.

— **Városunk közbirtokossága** rendkívüli közgyűlést ma d. u. 2 órákor fogja megtartani.

— **Fillérestély Szombafalván.** Vasárnap este fél 7 óráig kezdődőleg városunk V. kerületében, Szombafalván az iskola helyiségében Szabó János s-lelkész kezdeményezésére egyházas jellegű fillérestély volt. Az ottani ismétlő iskola növendékei éneke után Szabó János s-lelkész lendületes meggyitja után tartott felolvasást a „Szociális kérdésről”. Barabás Márton VII. oszt. gimn. tanuló a Coelli bucsut szavalta. Endrődi S.-től, mely után ének következett. Fülöp János VII. oszt. gimn. tanuló szavalta a „Jámbor mackó” című derűtséget keltő költeményt. A műsort az ismétlő iskola növendékeinek duett éneke zárta be. Ugy a felolvasás, valamint a szavatelatok, a nagy számmal megjelentek éljenzése és tapsával honoráltattak. A következő fillérestély márc. 4-én lesz változatos műsorral.

— **Takarékpénztárak közgyűlése.** A megyei takaréka ma d. e. 9 órától és a Zalogkölesön-intézet d. u. 2 órától kezdődőleg tartja közgyűlést.

— **Jó egészséget** az új esztendőre szerezhet mindenki csusz, reuma, fejfájás, influenza, nátha és mindennemű meghűlésből származó bajok ellen a legelőkelőbb orvosoktól ajánlott, törvényesen védett székelyhavasi „Indaszesz” használata által. Kapható 2 és 1 koronás üvegekben mindenütt Készítő Balazsovich Sándor gyógyszerész Sepsiszentgyörgy 184 szám.

— **A tanítóképző intézet ifjúsága** Székelykereszturrott folyó évi március 3-án Bálint Dániel nagytermében segítő pénztára javára zene-és táncestélyt rendez, személyenként 2 K, 3 személyes családonként 5 K belépési díjjal. Kezdeté este 7 órákor.

— **Házi cseléd** évi bér mellett azonnal alkalmazást nyer Cim elap kiadóhivatalában

Közbirtokossági ügyek.

Székelyszáldobos közbirtokossága ma Kolumban Balázs birtokossági elnök vezetésével a község háznál teljes birtokossági közgyűlést tart az 1898 évi XIX. t. c. 57-ának hatályon kívül helyezése tárgyában.

ISMERETTERJESZTŐ.

A fejfájásról. A lipcsei orvostársulatban Dr. Schön Vilmos tanár, szemorvos a fejfájásról tartott elő-

adást. Szerinte a fejfájás székhelye a fejbőr ereinek, csontthártyájának, az agyhártyának érő idegeiben van. Amely különböző a bajnak helye, oly sokféle egyszersmind az azt okozó inger is. Az esetek egy részében biztosan helyi természetű, más esetekben az inger a test más részéről váltatik ki. Az ut, melyen az inger átvitetik, különböző; egyik az ér-rendszer, mely tehát a fejfájásnál kétféleképpen vehet részt, vagy közvetlen, mint helybeli ok, mint például az ütérés vértolu-lásnál a napszúrás következtében, vagy közvetve, mint közvetítő ok, mint például a mellkasi szervek betegségei következtében létrejövő visszeres pangásnál. Az ingerek másik közvetítője az idegrendszer. Itt előadó különösen Had nézetét emeli ki, ki azt hiszi, hogy az olyan betegségek, melyek érő ideget ingerelnek, más érő idegekben, melyek ugyanazon érő pályához tartoznak, tulérzékenységet idéznek elő, így pl. a tüdőcsucs megbetegedésénél, a tüdőcsucs feletti bőr-részletben tulérzékenység észlelhető. Ugyanis értelmezhető az agybántalmaknál mutakozó fejfájás. Egy harmadik uton a test szerveinek chemiai átalatija folytán is keletkezhetik fejfájás. Ez utóbbiakhoz sorolja előadó a máj, gyomor és vesebántalmához szövedő fejfájást. Végül a praedispositio kérdését is érinti, kiemeli itt a hiányos táplálkozás és fokozott idegizgalmak által feltételezett eseteket. Dr. Schön ezen általános fejtegetések után keresi a fejfájásnak a szembajokban rejlő okait. Ilyenekül a következők tekintendők: Nem korrigált látó-ság, helytelen tartás és hiányos világításban való munkálkodás, a szemek összetérésének hibái, a szemek egyenlőtlen állása, egyenlőtlen fénytörése. Mindezen esetekben a fejfájás létrejöttét következőleg magyarázza: a ki nem egyenlített hiba vagy a kedvezőtlen külső okok leküzdése, az illető izmok folyamatos megfeszítése által kifárad és görcsöt, vagyis fájdalmat okoz. Ezen fájdalom közli tehát a fejfájást. Head értelmében az ugyanazon segmen-tumban lévő érő idegekkel. Dr. Schön az említett csoporthoz tartozó néhány beteget mutatott be, utalva egyéb gyakori kapcsolatos jelenségekre, mint a pislogás, kötőhártyalob stb. Ezen megbetegedések azonban az optikai hibák javításával maguktól elmúlnak, míg tisztán helyi kezeléssel szemben gyakran makacsoknak mutatkoznak.

SCOTT-FÉLE EMULSIÓ

legjobb norvégiai gyógyszerkamáj-olajból készül alphaszórvasavas méz és nátron hozzáadásával. Alkalmazható mindazon esetekben, melyeknél ezideig a közönséges csukamáj-olajat használták.

A SCOTT-féle EMULSIÓ-ban a csukamájolaj zsirtartalma a SCOTT-féle emulgálási eljárás következtében legapróbb cseppekben egyenletesen van szétosztva úgy, hogy a csukamájolaj ilyen formában sokkal könnyebben emészthető mint a közönséges ósdi formában. Azonkívül a SCOTT féle EMULSIÓ határozottan jó ízű, úgy, hogy ennél a közönséges csukamájolaj kellemetlen undorító íze teljesen hiányzik.

A SCOTT-féle EMULSIÓ valódiságának jele a „hátan nagy csukahalat vivő halász” védjegy.

Kapható minden gyógyszerárakban.

Ezen lapra való hivatkozással és 75 fillér levélbélyeg beküldésé ellenében minta üveggel bérmentve szolgál:

Dr. BUDA I E M I L

„Városi gyógyszerárak” BUDAPEST, IV., Váci utca 34/50.

Egy eredeti üveg ára: 2 K 50 f.

Társ-szerkesztő és laptulajdonos:

Betegh Pál

Kiadja: Betegh Pál és Társa ujságkiadó intézete.

6382—905. tkvi.

Árverési hirdetmény és feltételek.

Dr. Papp Ferenc ügyvéd által képviselt Schvarcz Izsák lokodi lakos végrehajthatónak Amerikában tartózkodó jelenleg Dr. Hinléder Ernő ügyvéd ügygondnok által képviselt Orbán Zsuzsa Sata Gergelyné végrehajtható elleni végrehajthatós ügyében a kérelem következtében a végrehajthatós árverés 65 korona tőke, 15 kor. per és végrehajthatós már megállapított, valamint jelenlegi 21 K 30 fillér és a még felmerülő költségeknek behajthatása végett az 1881. évi LX. t. c. 144. §-a alapján és a 146. § értelmében a székelyudvarhelyi kir. törvényszék, az oklándi kir. járásbíróság területén fekvő a lokodi 4. sz. tjkönyvben felvett ingatlanokból Orbán Zsuzsa Sata Gergelyné jutalékára és pedig az A + 5 hrsz kert felére 4 K, 96 hrsz kert felére 3 K, 226 hrsz. kert felére 5 K, 105. hrsz szántó felére 4 K, 341 hrsz szántó 3 K, 359 hrsz szántó felére 5 K 50 f, 400 hrsz szántó felére 3 K 50 f, 402 hrsz kaszáló felére 4 K 58 f, 456 hrsz kaszáló felére 6 K 50 f, 560 hrsz kaszáló felére 5 K 50 f, 585 hrsz legelő felére 1 K, 610 hrsz erdő felére 50 f, 646 hrsz kaszáló felére 4 50 K, 676 hrsz szántó felére 5 K 50 f, 702 hrsz szántó felére 7 K, 724 hrsz szántó felére 3 K, 735 hrsz szántó felére 2 K, 756 757 hrsz szántó felére 6 K, 769 hrsz szántó felére 4 K 50 f, 775 hrsz szántó felére 3 K, 794 hrsz szántó felére 3 K 50 f, 804,805 hrsz szántó felére 4 K 50 f, 847 hrsz szántó felére 6 K 50 f, 895 hrsz szántó felére 9 K 50 f, 921 hrsz legelő felére 5 K, 1035 hrsz szántó felére 4 K 50 f, 922 hrsz szántó felére 5 K, 1051 hrsz szántó felére 8 K 50 f, 1057 hrsz szántó felére 10 K 50 f, 1059 hrsz kaszáló felére 10 K, 1093 hrsz kaszáló felére 2 K 50 f, 1097 hrsz kaszáló felére 8 K 1116 hrsz kaszáló felére 6 K 1148 hrsz kaszáló felére 6 K 50 f, 1199 hrsz szántó felére 5 K 50 f, 1270 hrsz szántó felére 3 K, 1202 hrsz kaszáló felére 5 K 50 f, 1318 hrsz szántó felére 4 K, 1361 hrsz kaszáló felére 12 K, 1375, 1376 hrsz szántó felére 6 K, 1362 hrsz szántó felére 12 K, 1415 hrsz kaszáló felére 9 K 50 f, 1481, 1482 hrsz kaszáló felére 10 K 50 f, 1494, 1495 hrsz kaszáló felére 7 K 50 f, 1513 hrsz szántó felére 4 K 50 f, 1556, 1557 hrsz kaszáló felére 18 K, 1622 hrsz szántó felére 8 K 50 f, 1729 hrsz kaszáló felére 10 K 50 f, 1741 hrsz szántó felére 4 K, 1743, 1747 hrsz szántó felére 20 K 50 f, 1761 hrsz szántó felére 3 K, 1748, 1872 hrsz kaszáló felére 20 K 50 f, 1766 hrsz kaszáló felére 5 K 50 f, 1969 hrsz kaszáló felére 5 K 50 f, 2803 hrsz szántó felére 4 K, 2068 hrsz kaszáló felére 3 K, 2161 hrsz kaszáló felére 3 K 40 f, 2169 hrsz szántó felére 2 K 50 f, 2214 hrsz kaszáló felére 4 K 50 f, 2218 hrsz kaszáló felére 2 K, 2273 hrsz szántó felére 1 K, 2337 hrsz szántó felére 1 K, 2381 hrsz szántó felére 1 K, 2385 hrsz szántó felére 3 K, 2398 hrsz kaszáló felére 6 K, 2391 hrsz szántó felére 3 K 50 f, 2474 hrsz

szántó felére 16 K 50 f, 2522 hrsz
szántó felére 8 K 50 f, 2475 hrsz
kaszáló felére 16 K 50 f, 2564 hrsz
szántó felére 10 K 50 f, 2611 hrsz
szántó felére 5 K 50 f, 2620 2621
hrszt szántó felére 25 K 50 f, 2683
hrszt kaszáló felére 8 K, 2687 hrsz
kaszáló felére 1 K 50 f, 2691 hrsz
kaszáló felére 3-5 K, 2696 hrsz kaszáló felére 4 K, 2767 hrsz szántó felére 3 K, 2782 hrsz kaszáló felére 2 K, 2808 hrsz szántó felére 1 K 50 f, 2824 hrsz szántó felére 5 K 50 f, 2884 hrsz, szántó felére 3 K 50 f, 2973 hrsz kaszáló felére 4 K, 3287 hrsz kaszáló felére 3 K, 3306 hrsz kaszáló felére 2 K 50 f, 3323 hrsz kaszáló felére 6 K, 3328 hrsz szántó felére 5 K 50 f, 3355 hrsz kaszáló felére 4 K, 3367 hrsz kaszáló felére 2 K, 3440 hrsz kaszáló felére 2 K 50 f, 3620 hrsz erdő felére 50 f, 3624 hrsz legelő felére 50 f, továbbá a lokodi 192 sz. tjkvben A + 3589, 3592, 3593 hrsz erdő in gatlano kból Orbán Zsuzsa Sata Gergelyné jutalékára 1 koronában, a lokodi 256 sz. tjkvben A + 191, 192, 193, 194, 195 hrsz alatt felvett faház és házi kertből Orbán Zsuzsa, Sata Gergelyné jutalékára 140 K 70 fillérben és a lokodi 270 sz. tjkvben A + 184 185 hrsz faház és kertből Orbán Zsuzsa Sata Gergelyné B. 3. 5. + a. jutalék háza 159 K 90 fillérben ezennel megállapított kikialtási árban az alábbi feltételek mellett elrendeltetik.

Az egész ingatlanokra az árverés azért nem volt elrendelhetővé, mert a társtulajdonosok jutalékát haszonélvezeti jog terheli.

Az árverés nem érinti a lokodi 4 sz. tjkvben A + 921, 922, 1494, 1495 hrsz ingatlanokra Szentpáli Rebeka javára bekebelezett haszonélvezeti jogot.

1. Az árverés megtartására határnap **1906. évi március hó 3 ik napjának d. e. 9 óraja** Lokod közseg házához tüzetik ki.

2. Ezen árverésen a fenn körülírt ingatlanok a kikialtási áron alul is elfognak adatni.

3. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 42 §-ában jelzett árfolyammal szántott és az 1881. évi november 1-én 3333 I. M. sz. a kelt rendelet 8 §-ában jelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy a 178. § értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított és szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. bíróság mint tlkv. hatóságtól.
Okland, 1905. dec. 19.

MÁTHÉ, kir. albiró.

Árlejtsi hirdetmény.

Ujszékely közbirtokossága egy új ház építést határozta el. A munkálatok árlejtsi utján vállalkozónak fognak átadatni.

Vállalkozási összeg 11750 kor.

Árlejtsi határidőül **1906. február 22-ik napjának d. u. 2 (két) óraja** Ujszékely közseg házához kitűztetik.

Az árlejtsi szóbeli, azonban a vállalati összeg 10 százalékaival ellátott zárt ajánlatokat is elfogad alantirt birtokossági e nők az árlejtsi határnapjáig.

A költsegtetés, terv és árlejtsi feltételek a antirt birt. elnöknel megtekinthetők.

Ujszékely, 1906 február 16.

Gyarmathy Lajos, b. elnök.

1006.-906. tlkv. szám.

Hirdetmény.

Kadicsfalva közseg telekkönyve birtokszabalyozas következtében atalakitott s ezzel egyidejuleg azokra az ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. XXIX. törvenycikk, az 1889. XXXVIII. törvenycikk és 1891. XVI. törvenycikk a tenyleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik az 1892 évi XXIX. törvenycikkben szabalyozott eljárás a telek-jegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosított:

Ez azzal a felhivással tételik közze: 1. hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. törvenycikk 5. és 17 §-ai alapján — ideértve e §-oknak az 1889. évi XXXVIII. törvenycikk 5. és 6. §-ában és az 1891. évi XVI. törvenycikk 15. § a) pontjába foglalt kiegészítéseit, valamint az 1889. XXXVIII. törvenycikk 7. § a) és az 1891. XVI. törvenycikk 15. § b) pontja alapján eszközölt bejegyzések vagy az 1886. XXIX. törvenycikk 22 § a) alapján történt törlesek érvénytelenségét kimutathatják, evépből törleses kereseteket hat hónap alatt vagyis 1906 évi augusztus 25-ik napjáig bezárolag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbitható záros határidő eltelte után indított törleses kereset annak a harmadik sze mélynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat.

2. hogy mindazok, a kik az 1886. XXIX. törvenycikk 16. és 18 §-ainak eseteiben, ide értve az utobbi §-nak az 1889. XXXVIII. törvenycikk 5. 6. §-ában foglalt kiegészítéseit is, a tenyleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellen mondas

sal élni kívánnak, írásbeli ellenmondásukat hat hónap alatt vagyis **1906. évi augusztus 25-ik napjáig** bezárolag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbitható záros határidő letelte után ellenmondásuk többé figyelembe vétetni nem fognak.

3. hogy mindazok, a kik a telekkönyv atalakitása tárgyában tett intézkedések által, nem különben azok, a kik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül, az 1892. XXIX. törvenycikk szerinti eljárás es az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogokat bármely irányban sértve velük — ideértve azokat is, a kik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. törvenycikk 16. §. a) alapján történt bejegyzését serelmesnek találják — e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényeket tlkvi hatósághoz 6 hónap alatt vagyis 1906. aug 25-ik napjáig bezárolag nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbitható záros határidő elmul a után az atalakitaskor közbejött teves bevezetésből származó bármintemű igényeket jó hizemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendelkezései, és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül tamadhatják meg.

Egyuttal figyelemztetnek azok a felek, akik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatolnak, vagy ilyeneket pótlólag benyujtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A királyi ügyelmeztetés, mint telekkönyvi hatóságtól.

Székelyudvarhely, 1906. febr. 6.

MIHÁLY,
kir. tszéki egyes bíró.

Három festett szoba, konyha, kamara külön udvarral stb. hozzátartozóival együtt kiadó. Cim a kiadóhivatalban.

Kitünő varrónó, ki ruhaszabást Nagyszebenben egy előkelő szabásztól tanulta és öt évig nagy varróintézetekben dolgozott, ajánlkozik házakhoz. Elvállal bármilyen díszes ruhakészítést és ezeket a legkényesebb igényeknek megfelelően, izlésesen és divatosan készíti el Árpád utca 22. sz. a

Eladó szena, sarju, buza, szalma, búk, könyös zabszalma és kór Kovács Domokosnál Sz. udvarhelyen Szt. Imre-utca 56 sz. a.

Egy jó házból való fiut kertész tanoncnak azonnal felfogad Rudnyák Péter kertész Székelyudvarhelyt.

Eladó beltelek új kőház nagy kerttel. Értekezni lehet Rudnyák Péter kertész, tulajdonosnál.

Kiadó lakás. Kossuth-utca 75. szám alatt egy különálló 3 szoba, konyha, istálló, udvar és kertből álló lakás április 24 től kiadandó. Értekezhetni özv. Paál Jánosnénál Szentimre-utca 12. szám alatt.

BÁLI
MEGHIVÓKAT
OLCSÓ ÁRON KÉSZIT
BETEGR PÁL ÉS TÁRSA
könyvnyomtató-intézete Székelyudvarhely

Tájékozásul.

Alólirott mély tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a Kossuth-utcában (Flórián-féle ház) levő borbély és fodrász-főüzletemet átadtam.

Székelyudvarhelyt, Batthyány-tér 7. sz. alatt (Frölichné-féle ház mellett) 18 év óta főnálló borbély- és fodrász fióküzletemet pedig kibővítvé, azt a mai kor követelményeinek minden tekintetben megfelelő módon berendeztem.

A n. é. közönség eddigi nagybecsű támogatását megköszönve, tisztelettel kérem jövőre is szives pártolását.

Kész szolgálattal:
Mészáros Lajos
borbély és fodrász, Batthyány-tér 7. sz.

SZENKOVITS JÁNOS UTÓDA

férfi és női divat-áruháza
Székelyudvarhely, Batthyányi-tér 4. sz.

Iskolás fiuk Diákok részére

Kész ruhák, kalapok, ingek, nyakkendők, harisnyák, cipők és ágyművek nagy választékban, előnyös és olcsó árakban kaphatók.

Divatos és olcsó ruha-vállalat merték után, a ruhák ingyen takarításával.

Legolcsóbb árak!

Baross, Borszéki és Kászoni vizek!

Üzletáthelyezés!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomsára adni, hogy üzletemet áthelyeztem az alsó piacra, az ujonnan épült

Frölichné-féle üzlethelyiségbe

hol egyszersmind nagyon szép raktárt rendeztem be mindennemű fűszerárakban, porcellán, üveg, gyermekjáték, diszmiárak, függő, fali és asztali lámpákban.

Amidőn kérem a nagyérdemű közönség szives pártfogását, ígérem, hogy igyekezni fogok minden esetben igen tisztelt vevőimet a legjobban és legolcsóbban kiszolgálni.

Teljes tisztelettel

SZENTPÉTERY GERGELY.

Mindig friss fűszerárak!

Képréma készítés!

Ablaküvegezés!

Új bőröndök a legnagyobb választékban

Nagy választék nyakkendők- és kalapokban

6367—905. tkvi. sz.

Árverési hirdetmény és feltételek.

Id. Bencze Ferenc végrehajtonak Szabados István bágyi lakos végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtásos árverés 274 K tőke, ennek 1897. évi augusztus 24. től járó 5% os kamatai, 17 K 50 f per és végrehajtási már megállapított, valamint jelenlegi 25 K 50 f és a még felmerülő költéseknek, valamint az ezentul esat-lakozottnak kimondott Nagy Lászlóné Szabados Mária patakfalvi lakos 200 K s jár. a bágyi 233 sz. tkvben és a bágyi 74 sz. tkvben Nagó Mihály hsztmártoni lakos 116 K s jár. a bágyi 74 sz. tkvben az udvarhelyvármegyei takarékpénztár 1497 K 72 f s jár. iránti követelesének b-hajtása végett az 1881. évi LX. t.c. 144 § a alapján és a 146, 156 § értelmében a székelyudvarhelyi kir. törvényszék, az oklándi kir. járásbírósg területén fekvő a szentmártoni 359. sz. tkvben A + 740 741 hrsz szántóra egészen 86 K, a bágyi 233 sz. tkvben A + 440 hrsz szántóra egészen 236 K az 1164₁₈ hrsz szántóra egészen 4 K, a bágyi 74 sz. tkvben A + 161 hrsz kertre egészen 4 K, 351. 352 hrsz kert és háza egészen 335 K, 717 hrsz rétre egészen 160 K, 820 hrsz rétre egészen 74 K, 1135 hrsz szántóra egészen 61 K, 1136 hrsz szántóra egészen 113 K, a lokodi 117 sz. tkvben A + 687, 688 hrsz szántóra egészen 20 K, 1841 hrsz szántóra egészen 13 K, 2786 hrsz szántóra egészen 7 K, 2833 hrsz

szántóra egészen 18 K, 2882 hrsz szántóra egészen 11 K, 2976 hrsz kaszalóra egészen 2 koronában ezenel megállapított kikiáltási árban elrendéltetik

1. Az árverés megtartására a Homoródszentmárton és Bágy községben fekvő ingatlanokra határnapul **1906. évi február hó 24 ik napjának d. e. 8 órája** Bágy község hazához, a Lokodban fekvő ingatlanokra ugyan az nap d. u 2 órája Lokod község hazához tüzetik ki.

2. Ezen árverésen a fent körülirt ingatlanok a kikiáltási áron alul is elfognak adni.

3. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsarának 10% -at készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.c. 42. § aban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1. én 3333 l. M. sz a kelt rendelet 8 § aban jelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy a 173 § értelmében a bánatpenznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított és szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. jbiróság mint tkvi hatóságtól.

Oklandon, 1905. dec 19

MATHE, kir. albiró.

NAPTÁRAK!

AZ 1906. ÉVRE

megjelentek és még kaphatók

BETEGH PÁL ÉS TÁRSA

könyv, zenemű- és papírárukereskedésben

Vezérszó: Minden darab szappan a SCHICHT névvel, tiszta és ment káros alkatrészekből.

SCHICH-SZAPPAN

(„szarvas“ vagy „kulcs“ szappan)

a legjobb és használatban lego'csóbb, minden ruhanemű és mosási módszer részére

JÓTÁLLÁ: 25.000 koroná' fizet Schicht György cég vussigban bárkinék, aki bebizonyítja, hogy szappana a „Schicht“ névvel, valamely káros keveréket tartalmaz. 179

Aki gyorsan és előnyösen házat-birtokot, üzletet, árut venni vagy eladni akar,

Aki bármiféle állást vagy foglalkozást keres, o o o

Aki lakást, üzletet, birtokot stb. bérbe venni vagy adni kíván, o o o o o o

biztosan és leggyorsabban eléri célját, ha igénybe veszi

a „SZÉKELY-UDVARHELY“ apró hirdetés rovatát.

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp,
a Horgony-Pain-Expeller pótlé a

egy régióknak bizonyult házszer, mely már több mint 36 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvényel, csúznál és megfázásnál bedörzsölés-képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevasárlások óvatosság legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, a mely a „Horgony“ védjegyvel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 filler, 1 kor. 40 f. és 2 korona és ugyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél. Budapesten.

Richter gyógyszerár az „Arany oroszlánhoz“, Prágában. Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

Naponta friss szállományu kiváló finom tea-vajat 1/2, 1/4, 1/8 klgr. os adagokban előnyös árak mellett január 24 től kezdődőleg, az egyedüli főelárus tóknál mindig kaphatók

A Világhírű csiraképes Erfurti gazdasági, konyhakerti és virágmagvak dus választékban kaphatók.

Kitünő Erdélyi hegyi borok
a legelőnyösebb árak mellett

Haáb és Heitz cégnél kapható.

Asztali bor	1 l. 32 kr.
Marosmenti bor	1 l. 40 „
Finom pecsenye bor	1 l. 50 „
Traumini bor	1 l. 60 „

Nagyobb mennyiségű vételnél árkedvezmény

A n. é. közönség szives támogatását kérve, maradtunk kiváló tisztelettel

Haáb és Heitz.

Gőzmalom.

Homoródszentpáli gazdaságomban

berendezett francia kövekkel felszerelt gőzmalomban 1906. február 22-től kezdődőleg rendszeresen minden hétfőn és csütörtökön szükség esetében minden nap örölni lehet.

Legfőbb elvem a gyors, kitünő őrlés és a divatból annyira kiment szolid vámolás újbóli meghonosítása

Homoródszentpál 1906. febr. 15.

Dr Gyarmathy Dezső.

KÖNYVNYOMTATÓ- ÉS KÖNYVKÖTŐ-INTÉZET

BETEGH PÁL ÉS TÁRSA

KÖNYV-, ZENEMŰ- ÉS PAPIRKERESKEDES

Versenyt kizáró olcsó árban elfogad és szakszerű, izléses kivitelben készít el mindennemű

nyomtatványt és könyvkötői munkát

Költségvetés ingyen és bérmentve!

Egyleteknek és könyvtáraknak különösen mérsékelt árszabás! Egyházi, iskolai, szolgabírói, közsegi, körjegyzői, ügyvédi, végrehajtói nyomtatványok árúháza

A Székelyföld legnagyobb és legolcsóbb nyomtatványraktára.

Folyóiratok, hírlapok, irodalmi művek eredeti áron, költségfelszámítás nélkül megrendelhetők.

Zeneművek papir-, író- és rajzszerkek

nagy választékban és olcsó árban!

Teljes könyvtár- és irodaberendezések mérsékelt árak mellett. Szakszerű, kifogástalan kivitel!

SZÉKELY-UDVARHELY

legelterjedtebb függetlenségi lap szerkesztősége és kiadóhivatala.